

Φυσιογνωμία και Ικανότητες για τον Ευρωπαϊό Οδοντίατρο

Δημοσιεύθηκε το Νοέμβριο του 2004 από το Association for Dental Education in Europe και από το DentEd III (θεματικό δικτυακό πρόγραμμα). Το DentEd III χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η δημοσίευση αυτή αντιστακλά μόνο τις απόψεις των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα εισήγηση.

Συγγραφείς του «Φυσιογνωμία και Ικανότητες για τον Ευρωπαϊό Οδοντίατρο».

A.J.M. Plasschaert¹, W.P. Holbrook², E. Delap³, C. Martinez⁴, A.D. Walmsley⁵

¹ Department of Cariology & Endodontology, College of Dentistry, University Medical Centre Nijmegen, The Netherlands

² Faculty of Odontology, University of Iceland, Reykjavik, Iceland

³ School of Dental Science, Trinity College, Dublin, Ireland

⁴ Department of Anatomy and Embryology, Complutense University Madrid, Spain

⁵ School of Dentistry, the University of Birmingham, Birmingham, United Kingdom

Contact Information/Address:

Fons Plasschaert

Department of Cariology & Endodontology

University Medical Center Nijmegen

Postbox 9101

6500 HB Nijmegen

The Netherlands

Tel: +31 24 3616410

Fax: + 31 243540265

email: A.Plasschaert@dent.umcn.nl

Φυσιογνωμία και Ικανότητες για τον Ευρωπαϊό Οδοντίατρο

Περιεχόμενα	Σελίδα
Περίληψη	4
Εισαγωγή	5
Φυσιογνωμία, Ικανότητες & Ενότητες / Τομείς	8
Τομέας / Ενότητα I: Επαγγελματισμός	11
Τομέας / Ενότητα II: Επικοινωνία & Διαπροσωπικές Ικανότητες	13
Τομέας / Ενότητα III: Βασικές γνώσεις, επεξεργασία πληροφοριών και κριτική σκέψη	14
Τομέας / Ενότητα IV: Συγκέντρωση κλινικών πληροφοριών	15
Τομέας / Ενότητα V: Διάγνωση και κατάστρωση σχεδίου θεραπείας	17
Τομέας / Ενότητα VI: Εγκατάσταση και διατήρηση της στοματικής υγείας	18
Τομέας / Ενότητα VII: Προαγωγή υγείας	24
Επανεξέταση εγγράφου	26
Ευχαριστίες	27
Βιβλιογραφικές παραπομπές	28
Πίνακες	29

Περίληψη

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τη φυσιολογία και τις ικανότητες που πρέπει να χαρακτηρίζουν τον Ευρωπαϊό Οδοντίατρο, όπως αυτά ενεκρίθησαν και έγιναν αποδεκτά από τη Γενική Συνέλευση του Association for Dental Education in Europe, στην ετήσια συνάντηση η οποία έλαβε χώρα το Σεπτέμβριο του 2004 στο Cardiff.

Μια ειδική ομάδα εκπόνησε την εργασία, η οποία απεστάλη σε όλες τις Ευρωπαϊκές Οδοντιατρικές Σχολές. Οι ανταποκρίσεις από τις Οδοντιατρικές Σχολές αξιοποιήθηκαν για την τροποποίηση της εργασίας. Οι Ευρωπαϊκές Οδοντιατρικές Σχολές αναμένεται να ενστερνιστούν τις απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα εργασία ως προς τη φυσιολογία και τις 17 κύριες ικανότητες που πρέπει να παρέχονται και να χαρακτηρίζουν τον Ευρωπαϊό Οδοντίατρο. Ωστόσο, οι επιμέρους ικανότητες που θα αναπτύσσονται μπορεί να διαφέρουν ως προς τις λεπτομέρειες μεταξύ των διαφόρων Σχολών. Η παρούσα έκθεση θα επανεξεταστεί μετά από πέντε έτη.

Η εργασία αυτή θα κατατεθεί στα Υπουργεία Υγείας, τους Εθνικούς Οδοντιατρικούς Συλλόγους και στους ανά Οδοντιατρική Ειδικότητα Συλλόγους ή Εταιρείες στην Ευρώπη, από τους οποίους θα ζητηθεί να εκφράσουν τις απόψεις τους για την παρούσα έκθεση. Οι πληροφορίες αυτές θα αξιοποιηθούν κατά τη διαδικασία επανεξέτασης / αναθεώρησης η οποία πρόκειται να ξεκινήσει το 2007. Η παρούσα εισήγηση αποσκοπεί στο να βοηθήσει στην περαιτέρω εναρμόνιση των Οδοντιατρικών Σχολών στην Ευρώπη και στη βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων σπουδών.

Λέξεις ευρετηρίου:

Πρόγραμμα σπουδών, φυσιολογία, Ευρωπαϊός Οδοντίατρος, ικανότητες

Εισαγωγή

Βήμα για συζήτηση και λήψη αποφάσεων σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος σπουδών για την προπτυχιακή οδοντιατρική εκπαίδευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η Συμβουλευτική Επιτροπή για την Εκπαίδευση των Οδοντιάτρων (Advisory Committee on the Training of Dental Practitioners – ACTDP). Το 1995 η ACTDP δημοσίευσε μία έκθεση σχετικά με τις ικανότητες που απαιτούνται για την άσκηση της Οδοντιατρικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση (1). Την Επιτροπή αυτή στελέχωναν αντιπρόσωποι Πανεπιστημίων, Υπουργείων Υγείας και Εθνικών Οδοντιατρικών Συλλόγων από όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 1977 το Διευθυντήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι υπεύθυνο για την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό, χρηματοδότησε το DentEd (θεματικό Δικτυακό Πρόγραμμα (1977-2000)). Το πρόγραμμα αυτό ξεκίνησε από μία ομάδα διδακτικού προσωπικού Οδοντιατρικών Σχολών, κυρίως από το Association of Dental Education in Europe (ADEE). Το DentEd σχεδιάστηκε ώστε να διευκολύνει την προαγωγή της Οδοντιατρικής Εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης προς υψηλότερα επίπεδα. Το DentEd ακολουθήθηκε από ένα δεύτερο θεματικό δικτυακό πρόγραμμα το «DentEd Evolves» (2000-2003). Ένα από τα αποτελέσματα του τελευταίου προγράμματος ήταν η δημοσίευση της έκθεσης «Ανάπτυξη των Επαγγελματικών Ικανοτήτων» (2). Τα προγράμματα DentEd και DentEd Evolves προετοίμασαν το έδαφος για επέκταση του Δικτύου και για την καταγραφή των υπάρχοντων προγραμμάτων σπουδών για την Οδοντιατρική Εκπαίδευση στην Ευρώπη.

Το 1999 τα Υπουργεία Παιδείας 29 χωρών μελών της Ε.Ε. υπέγραψαν την Διακήρυξη της Bologna, γνωστή ως «Ευρωπαϊκός Χώρος Ανώτερης Εκπαίδευσης». Ο απώτερος στόχος της συμφωνίας αυτής είναι η εγκαθίδρυση ενός Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτερης Εκπαίδευσης έως το 2010. Μέσα στο χώρο αυτό, προσωπικό και φοιτητές θα μπορούν να κινούνται εύκολα και να απολαμβάνουν αναγνώριση των προσόντων τους. Ένας από τους σκοπούς, είναι η «εναρμόνιση» των προγραμμάτων σπουδών σε ότι αφορά τις δομές, τα διδακτικά προγράμματα και τη διαδικασία διδασκαλίας με στόχο να καταστούν τα προγράμματα σπουδών των διαφόρων Πανεπιστημίων συγκρίσιμα. Το ADEE και το DentEd θα μπορούσαν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην εναρμόνιση της Οδοντιατρικής Εκπαίδευσης στην Ευρώπη.

Το ADEE είναι ένας σημαντικός οργανισμός, ο οποίος από το 1975 αποσκοπεί στη βελτίωση του επαγγελματισμού στην Οδοντιατρική. Προσφάτως απέκτησε μία μόνιμη έδρα στο Δουβλίνο και επιδεικνύει σημαντική αύξηση των μελών του κατά τα τελευταία έτη. Περίπου 120 Οδοντιατρικές Σχολές επί συνόλου 200 στην Ευρώπη είναι μέλη του ADEE. Για το λόγο αυτό, είναι εύλογος ο επίσημος ρόλος του στην αντιπροσώπευση των Οδοντιατρικών Σχολών της Ευρώπης.

Το DentEd III (2004-2007) αποσκοπεί στην προαγωγή της σύγκλισης των Οδοντιατρικών Σχολών της Ευρώπης προς υψηλά πρότυπα. Αποσκοπεί στην εναρμόνιση των διαφόρων προγραμμάτων Σπουδών των Οδοντιατρικών Σχολών της Ευρώπης και να μεταβιβάσει την πείρα και δεξιότητά του καθώς και τις αρμοδιότητές τους, συμπεριλαμβανομένων και των επισκέψεων στις διάφορες σχολές και την πιστοποίηση ποιότητας, στο ADEE. Το πρώτο αποτέλεσμα του προγράμματος DentEd II είναι η έκθεση για τη φυσιογνωμία και τις ικανότητες (Profile and Competences Document PCD).

Κατά τη διάρκεια της Ετήσιας Συνάντησης του ADEE, η οποία έλαβε χώρα στη Δρέσδη το 2003, συζητήθηκε από ομάδες εργασίας μία εισήγηση με θέμα: «Αναδιοργάνωση της Ευρωπαϊκής Οδοντιατρικής Εκπαίδευσης». Οι αναφορές από αυτές τις ομάδες εργασίας χρησιμοποιήθηκαν από μία ειδική επιτροπή (Taskforce I) η οποία συνέθεσε την πρώτη έκδοση του PCD. Την άνοιξη του 2004 η έκδοση αυτή ταχυδρομήθηκε σε όλες τις Ευρωπαϊκές Οδοντιατρικές Σχολές με κλασσικό και με ηλεκτρονικό τρόπο, με την παράκληση να επισημανθούν οι περιοχές εκείνες του κειμένου για τις οποίες υπήρχε συμφωνία και με την προτροπή εάν υπήρχε διαφωνία με οποιαδήποτε άποψη της εκθέσεως, να πραγματοποιηθεί κριτική και υποδείξεις – προτάσεις για περαιτέρω βελτίωση.

Ανταποκρίθηκαν 63 Οδοντιατρικές Σχολές και οι άλλοι Οδοντιατρικοί εκπαιδευτικοί φορείς και πραγματοποιήθηκε έτσι η αναμόρφωση του PCD. Όλα τα σχόλια, κριτικές και υποδείξεις – προτάσεις συζητήθηκαν από την ειδική επιτροπή (Taskforce I) και όπου εκρίθη απαραίτητο πραγματοποιήθηκαν οι ανάλογες διορθώσεις. Το τελικό PCD ενεκρίθη ομόφωνα από τη Γενική Συνέλευση και συνεπώς έγινε αποδεκτό από τις Οδοντιατρικές Σχολές ως η κατευθυντήρια γραμμή σε Εθνικό και Διεθνές επίπεδο για οποιαδήποτε συζήτηση σχετικά με τη φυσιογνωμία και τις ικανότητες του Οδοντιάτρου που πρέπει να προάγονται και να αναπτύσσονται από τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Ζητήθηκε δε από όλες τις Οδοντιατρικές Σχολές να αναλάβουν και να συντονίσουν την (κατ' ανάθεση) μετάφραση του PCD στην επίσημη γλώσσα του κράτους.

Δυνατότητα πρόσβασης στο PCD παρέχεται μέσω της ιστοσελίδας του ADEE (<http://adee.dental.tcd.ie>). Η έκθεση αυτή θα αποσταλεί στους Εθνικούς Οδοντιατρικούς Συλλόγους, Ευρωπαϊκούς Οδοντιατρικούς Συλλόγους και διάφορα τμήματα και Υπουργεία Υγείας και Πρόνοιας με την παράκληση να ανταποκριθούν είτε με συμφωνία ως προς το περιεχόμενό της είτε με την παροχή προτάσεων για διορθώσεις. Οι πληροφορίες αυτές θα αξιοποιηθούν στην αναθεώρηση της έκθεσης η οποία θα ξεκινήσει το 2007 με σκοπό να ολοκληρωθεί η όλη διαδικασία έως το φθινόπωρο του 2009.

Είναι ελπίδα και στόχος ότι αυτή η έκθεση θα:

- i. χρησιμοποιηθεί ως βασική κατεύθυνση για την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών των Οδοντιατρικών Σχολών και της σύγκλισης προς ένα κοινό Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Σπουδών, ενώ θα διατηρηθεί ένας σεβασμός στις κοινωνικοοικονομικές και πολιτιστικές διαφορές της κάθε χώρας.
- ii. βοηθήσει τους κοσμήτορες των Οδοντιατρικών Σχολών σε εθνικές και διεθνείς συζητήσεις.
- iii. χρησιμοποιηθεί από τους υπευθύνους κατάρτισης των προγραμμάτων σπουδών, διδάσκοντες και φοιτητές σε Οδοντιατρικές Σχολές της Ευρώπης.
- iv. βοηθήσει στη διευκόλυνση της ανταλλαγής Διδακτικού Προσωπικού και φοιτητών μεταξύ Ευρωπαϊκών Οδοντιατρικών Σχολών.
- v. χρησιμοποιηθεί σε παγκόσμια συνέδρια για την Οδοντιατρική Εκπαίδευση με σκοπό την παγκόσμια σύγκλιση.
- vi. είναι αρωγός για τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης Οδοντιατρικής Περίθαλψης από τους Οδοντιάτρους της Ευρωπαϊκής Επικράτειας.
- vii. υπηρετήσει ως κατευθυντήρια γραμμή σε δραστηριότητες που θα αποσκοπούν στη σηματοδότηση της βελτίωσης της άσκησης της Οδοντιατρικής.

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ, ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ & ΤΟΜΕΙΣ

ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ

Το 1995, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υιοθέτησε μία οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ποιοτική αναγνώριση των επαγγελματικών χαρακτηριστικών (1). Στο κείμενο αυτό αναφέρονται τα ακόλουθα σχετικά με το επάγγελμα του οδοντίατρου: «Όλα τα Κράτη Μέλη πρέπει να αναγνωρίσουν το επάγγελμα του οδοντίατρου ως ιδιαίτερο λειτούργημα, διαχωρισμένο από αυτό του ιατρού, είτε ο οδοντίατρος έχει ειδικευτεί σε κάποιο τομέα είτε όχι. Τα Κράτη Μέλη πρέπει να εξασφαλίσουν ότι η εκπαίδευση που παρέχεται στους οδοντιάτρους τους εξοπλίζει με αυτές τις ικανότητες που απαιτούνται για την πρόληψη, διάγνωση και θεραπεία ανωμαλιών και παθήσεων των δοντιών, του στόματος, των γνάθων και των σχετικών ιστών. Το επάγγελμα του οδοντίατρου πρέπει να ασκείται από τους κατόχους τίτλου σπουδών Οδοντιατρικής, όπως ορίζεται σε αυτήν την οδηγία». Δηλώνεται επίσης, ότι η οδοντιατρική εκπαίδευση, θεωρητική και πρακτική, θα παρέχεται σε τουλάχιστον πέντε έτη σπουδών πλήρους απασχόλησης, από Πανεπιστήμιο ή Ινστιτούτο ανώτερης εκπαίδευσης, το οποίο αναγνωρίζεται ως ισοδύναμο ή βρίσκεται υπό την επίβλεψη Πανεπιστημίου.

Η συμφωνία επί ενός προτύπου και ενός συνόλου ικανοτήτων αποτελεί ιδιαίτερη πρόκληση για τον οδοντιατρικό χώρο, όπου ο απόφοιτος μιας Οδοντιατρικής Σχολής, καλείται να ασκεί με ασφάλεια το ανεξάρτητο επάγγελμα της Οδοντιατρικής, όπου όμως τα εκπαιδευτικά προγράμματα διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των χωρών μελών, αλλά και των χωρών εκείνων που θα συνδεθούν μελλοντικά με την Ε.Ε. Αναμένεται, ότι συζητήσεις με αφορμή το παρόν κείμενο θα συμβάλουν στον εναρμονισμό και τη σύγκλιση της οδοντιατρικής εκπαίδευσης στην Ευρώπη. Η επίτευξη συμφωνίας για το πρότυπο και τις ικανότητες του αποφοίτου Οδοντιατρικής Σχολής στην Ε.Ε. αποτελεί το πρώτο στάδιο για τον εναρμονισμό της Οδοντιατρικής με τις αποφάσεις της Bologna. Προκειμένου να εκπαιδεύσουν τους φοιτητές της Οδοντιατρικής ώστε να γίνουν γενικοί οδοντίατροι, ευρωπαίοι εκπαιδευτές έχουν συμφωνήσει στο πρότυπο που θα πρέπει να χαρακτηρίζει τον απόφοιτο Οδοντιατρικής Σχολής (Πίνακας 1).

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

Οι οδοντίατροι αναμένεται να συνεργάζονται για την επίτευξη της συνολικής υγείας των ασθενών, μέσω της φροντίδας της στοματικής υγείας. Ο οδοντίατρος πρέπει να έχει αποκτήσει αυτή την ικανότητα μέσω της απόκτησης ενός συνόλου ικανοτήτων, που είναι απαραίτητες για την έναρξη ανεξάρτητης οδοντιατρικής άσκησης, χωρίς επίβλεψη. Αυτό πρέπει να έχει επιτευχθεί με τη λήψη του πρώτου επαγγελματικού πτυχίου.

Οι ικανότητες που περιγράφονται στη συνέχεια συνιστούν το βασικό επίπεδο τάσεων – συμπεριφορών – γνώσεων και δεξιοτήτων – απαραίτητων για να ανταποκριθεί ένας νέος απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής στο σύνολο των περιστατικών που καλείται να αντιμετωπίσει κατά την άσκηση της γενικής Οδοντιατρικής. Η απαιτούμενη απόδοση πρέπει να χαρακτηρίζεται από τέτοιο βαθμό ταχύτητας και ακρίβειας, που να είναι συμβατός με την υγεία του ασθενούς, χωρίς όμως αναγκαστικά η απόδοσή του να πρέπει να φθάνει στα υψηλότερα δυνατά επίπεδα. Απαιτείται λοιπόν επίγνωση του τι αποτελεί αποδεκτή απόδοση, κάτω από τις διαρκώς μεταβαλλόμενες πλέον συνθήκες, καθώς και να υπάρχει επιθυμία για αυτο-βελτίωση.

Οι ικανότητες συμβάλουν στην αφομοίωση όλων των ειδικοτήτων, γεγονός που ωφελεί τόσο τους φοιτητές, όσο και τους ασθενείς που δέχονται τη θεραπεία. Ο ορισμός των ικανοτήτων θα δώσει στις Σχολές ένα σημείο αναφοράς, με το οποίο θα μπορούν (1) να αναθεωρούν, επαναπροσδιορίζουν και να αναδιαμορφώνουν το προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών, (2) να αναθεωρούν και να βελτιώνουν τις διαδικασίες αξιολόγησης των φοιτητών, και (3) να καθιερώνουν και εφαρμόζουν μέτρα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας του προπτυχιακού προγράμματος. Μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν ορισμοί ικανοτήτων ως βάση για διαδικασίες πιστοποίησης. Στις Η.Π.Α. και τον Καναδά έχουν ήδη δημοσιευθεί επίσημα κείμενα, τα οποία αφορούν στις ικανότητες (4). Στην Αγγλία, το Γενικό Οδοντιατρικό Συμβούλιο έχει παρουσιάσει το έγγραφο «Τα πρώτα πέντε χρόνια» (5), ενώ αρκετές οδοντιατρικές σχολές έχουν επίσης δημοσιεύσει κείμενα περί ικανοτήτων.

ΤΟΜΕΙΣ

Κάθε τμήμα του παρόντος κειμένου έχει δομηθεί από το γενικό προς το ειδικό.

Έχουν προσδιοριστεί επτά τομείς, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν τις ευρείες κατηγορίες επαγγελματικής δραστηριότητας και ενδιαφέροντος, οι οποίοι και απαντώνται στην άσκηση της γενικής οδοντιατρικής. Οι τομείς είναι κοινοί για όλες τις ειδικεύσεις:

- I. Επαγγελματισμός
- II. Επικοινωνία και διαπροσωπικές δεξιότητες
- III. Γνωσιακό υπόβαθρο, διαχείριση πληροφοριών και κριτική σκέψη
- IV. Συγκέντρωση κλινικών πληροφοριών
- V. Διάγνωση και σχέδιο θεραπείας
- VI. Επίτευξη και διατήρηση της στοματικής υγείας
- VII. Προαγωγή (βελτίωση) επιπέδου υγείας

Κύριες ικανότητες

Σε κάθε τομέα αναγνωρίζονται μία ή περισσότερες κύριες ικανότητες οι οποίες σχετίζονται με τη δραστηριότητα ή το ενδιαφέρον του τομέα. Ως κύρια θεωρείται η ικανότητα εκτέλεσης ή παροχής μίας συγκεκριμένης, αλλά σύνθετης ενέργειας ή υπηρεσίας. Για την υποστήριξη (support) μίας κύριας ικανότητας είναι δυνατόν να απαιτούνται πολλές, πολλαπλές και ειδικές ικανότητες.

Υποστηρικτικές ικανότητες

Οι πιο ειδικές ικανότητες θα μπορούσαν να θεωρηθούν και υποκατηγορίες της κύριας ικανότητας και ονομάζονται υποστηρικτικές ικανότητες. Η επίτευξη μίας κύριας ικανότητας απαιτεί την απόκτηση και επίδειξη όλων των υποστηρικτικών ικανοτήτων που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη υπηρεσία ή ενέργεια. Εδώ περιλαμβάνεται ένας προτεινόμενος προσωρινός κατάλογος, για να χρησιμοποιηθεί από τις επιμέρους σχολές ή χώρες και να συμπληρωθεί ή τροποποιηθεί, ώστε να καλύψει τις ιδιαίτερες εθνικές ή περιφερειακές ανάγκες.

Με αυτή την υποδιαίρεση σε κύριες και υποστηρικτικές ικανότητες, η ADEE, προσβλέπει ότι όλες οι Ευρωπαϊκές Οδοντιατρικές Σχολές θα υιοθετήσουν τις κύριες ικανότητες, όπως περιγράφονται στο παρόν κείμενο, αλλά οι υποστηρικτικές ικανότητες μπορεί να ποικίλλουν στις λεπτομέρειές τους, μεταξύ των Σχολών.

ΤΟΜΕΑΣ Ι. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΣΜΟΣ

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

Με την αποφοίτηση, ο οδοντίατρος πρέπει να έχει τη σύγχρονη γνώση και την αντίληψη των ευρύτερων ζητημάτων της οδοντιατρικής πράξης, να κατέχει ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν στην έρευνα, στην εξέταση, στην ανάλυση, στην ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, στον προγραμματισμό, στην επικοινωνία, στην παρουσίαση, στην ομαδική εργασία και τέλος, στην κατανόηση της σημασίας τους στην οδοντιατρική πράξη.

Συγκεκριμένα, ένας οδοντίατρος πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 1.1) *Να είναι ικανός να επιδεικνύει την κατάλληλη συμπεριφορά και φροντίδα προς τους ασθενείς.*
- 1.2) *Να είναι ικανός να επιδεικνύει την κατάλληλη επαγγελματική συμπεριφορά προς όλα τα μέλη της οδοντιατρικής κοινότητας.*
- 1.3) *Να γνωρίζει τα κοινωνικά και ψυχολογικά ζητήματα που σχετίζονται με τη φροντίδα των ασθενών.*
- 1.4) *Να είναι ικανός να επιδιώκει τη συνεχή επαγγελματική του ανάπτυξη που να συνδέεται με τη συνεχιζόμενη εκπαίδευσή του σε ετήσια βάση, προκειμένου να εξασφαλίζει τη διατήρηση των υψηλών επιπέδων κλινικών ικανοτήτων και γνώσεων. Αυτό πρέπει να υποδεικνύεται ευχερώς με την τήρηση ημερολογίου Συνεχούς Επαγγελματικής Ανάπτυξης (ΣΕΑ).*
- 1.5) *Να είναι ικανός να διαχειρίζεται και να διατηρεί ένα ασφαλές εργασιακό περιβάλλον, ειδικά όσον αφορά στους τομείς ελέγχου διασποράς των λοιμώξεων.*
- 1.6) *Να έχει τη γνώση και τη συνείδηση της σημασίας της υγείας του/της και της επίδρασής της στη δυνατότητα να εργάζεται ως οδοντίατρος (εργονομία και επαγγελματικές νόσοι).*
- 1.7) *Να είναι ικανός να συνεργάζεται με άλλα μέλη της οδοντιατρικής κοινότητας σε σχέση με την υγεία και την ασφάλεια.*

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να διαθέτει τη γνώση και την κατανόηση των ηθικών και δεοντολογικών ευθυνών που σχετίζονται με την παροχή περίθαλψης σε μεμονωμένους ασθενείς, αλλά και σε πληθυσμιακές ομάδες, ακόμα δε να έχει γνώση των σχετικών ισχυόντων νόμων που διέπουν την οδοντιατρική πράξη.

Ειδικότερα, ο οδοντίατρος πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 1.8) *Να γνωρίζει τις ηθικές αρχές, τις σχετικές με την Οδοντιατρική και να την ασκεί με προσωπική και επαγγελματική ακεραιότητα, καθώς και με τιμιότητα, δημιουργώντας αίσθημα εμπιστοσύνης στον ασθενή.*
- 1.9) *Να προσφέρει οδοντιατρική φροντίδα σε κάθε ασθενή, μέσα σε ανθρωπιστικά και αλτρουιστικά πλαίσια.*
- 1.10) *Να γνωρίζει και να κατανοεί τα δικαιώματα του ασθενή, ιδιαίτερα όσον αφορά στο απόρρητο, στην ενημερωμένη συγκατάθεση, καθώς και στις υποχρεώσεις των ασθενών.*
- 1.11) *Να γνωρίζει και να συνειδητοποιεί ότι ο οδοντίατρος πρέπει να προσπαθεί πάντα να παρέχει την υψηλότερη δυνατή ποιότητα περίθαλψης σε κάθε χρονική στιγμή.*
- 1.12) *Να είναι ικανός να επιλέγει μεταξύ θεραπευτικών σχημάτων και να θέτει προτεραιότητες, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες, τους στόχους και τις αξίες κάθε ασθενούς. Τα θεραπευτικά σχήματα πρέπει να είναι συμβατά με τη σύγχρονη θεραπευτική και εναρμονισμένα με το πνεύμα της φιλοσοφίας της συνολικής στοματικής υγείας.*
- 1.13) *Να αναγνωρίζει ότι ο ασθενής είναι το κέντρο κάθε θεραπευτικής ενέργειας και ότι όλες οι αλληλεπιδράσεις, συμπεριλαμβανομένης της διάγνωσης, του προγραμματισμού θεραπείας και της θεραπείας, πρέπει να έχουν ως επίκεντρο το συμφέρον του ασθενούς.*
- 1.14) *Να σέβεται τους ασθενείς και τους συναδέλφους του χωρίς προκατάληψη, για το φύλο, τη διαφορετικότητα της καταγωγής (background) και των ευκαιριών, τη γλώσσα ή τον πολιτισμό τους.*
- 1.15) *Να είναι ικανός να αναγνωρίζει τις αδυναμίες τους και να παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για να βοηθάει τους ανάικτους, τους εξασθετισμένους ή τους ανήθικους συναδέλφους και τους ασθενείς τους.*
- 1.16) *Να γνωρίζει τις δικαστικές, νομοθετικές και διοικητικές διαδικασίες, καθώς και τις πολιτικές που επηρεάζουν όλες τις πτυχές της άσκησης της Οδοντιατρικής.*
- 1.17) *Να κατανοεί τον έλεγχο και την κλινική διαχείριση.*

ΤΟΜΕΑΣ ΙΙ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός να επικοινωνεί αποτελεσματικά με τους ασθενείς, τις οικογένειες και τους συνοδούς τους, καθώς και με τους άλλους επαγγελματικούς φορείς υγείας που συμμετέχουν στη φροντίδα τους.

Ειδικότερα, ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 2.1) *Να είναι ικανός να καθιερώνει μία σχέση ασθενούς-οδοντιάτρου, τέτοια ώστε να επιτρέπει την αποτελεσματική πραγματοποίηση της οδοντιατρικής θεραπείας.*
- 2.2) *Να γνωρίζει τις επιστήμες της συμπεριφοράς και της επικοινωνίας συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως εθνικότητα και φύλο, που διευκολύνουν την παροχή της οδοντιατρικής φροντίδας και να γνωρίζει το ρόλο της ψυχολογίας στην αντιμετώπιση και θεραπευτική προσέγγιση των ασθενών.*
- 2.3) *Να είναι ικανός να αναγνωρίζει τις προσδοκίες (ανάγκες και απαιτήσεις) και τους στόχους των ασθενών για την οδοντιατρική φροντίδα.*
- 2.4) *Να είναι ικανός να προσδιορίζει τους ψυχολογικούς και κοινωνικούς παράγοντες που προκαλούν ή/και διαιωνίζουν τις ασθένειες, τις ανωμαλίες των δοντιών, του στόματος και του προσώπου και να διαγιγνώσκει, να θεραπεύει ή να παραπέμπει τον ασθενή, ανάλογα με την περίπτωση.*
- 2.5) *Να είναι ικανός να μοιράζεται πληροφορίες, προφορικά και γραπτά, και επαγγελματικές γνώσεις με τον ασθενή και με άλλους επαγγελματικούς φορείς ώστε να είναι σε θέση να ανταλλάξει απόψεις, να κάνει αλλά και να δεχθεί εποικοδομητική κριτική.*
- 2.6) *Να είναι ικανός να εφαρμόζει τις αρχές της διαχείρισης του ελέγχου του άγχους στον εαυτό του, στους ασθενείς αλλά και στην οδοντιατρική του ομάδα.*
- 2.7) *Να είναι ικανός να συνεργάζεται και με τα άλλα μέλη της οδοντιατρικής ομάδας.*

ΤΟΜΕΑΣ ΙΙΙ. ΒΑΣΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΒΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΪΑΤΡΙΚΕΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να έχει επαρκείς γνώσεις και κατανόηση των βασικών βιοϊατρικών, τεχνολογικών και κλινικών επιστημών ώστε να αντιλαμβάνεται τις φυσιολογικές και παθολογικές καταστάσεις που σχετίζονται με την Οδοντιατρική και να είναι ικανός να εφαρμόσει αυτές τις γνώσεις στην κλινική πράξη.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 3.1) *Να γνωρίζει και να κατανοεί την επιστημονική βάση της Οδοντιατρικής, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών βασικών και βιοϊατρικών επιστημών, τους μηχανισμούς απόκτησης της γνώσης, τις επιστημονικές μεθόδους και την αξιολόγηση των στοιχείων. Να είναι ικανός να χρησιμοποιεί αυτή τη γνώση για να αξιολογεί σύγχρονες εξελίξεις εφαρμόζοντας τα σχετικά οφέλη στην κλινική πράξη.*
- 3.2) *Να γνωρίζει τις επιστημονικές αρχές της αποστείρωσης, της απολύμανσης και της αντισηψίας για να αποφεύγει τη διασπορά των λοιμώξεων κατά την κλινική πράξη.*
- 3.3) *Να γνωρίζει την επιστήμη των οδοντιατρικών βιοϋλικών και τους περιορισμούς τους καθώς και τα περιβαλλοντολογικά θέματα που σχετίζονται με τη χρήση τους.*
- 3.4) *Να γνωρίζει τους κινδύνους από την ιονίζουσα ακτινοβολία και τη βιολογική της επίδραση στους ιστούς, καθώς και τους κανόνες χρήσης της, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας από την ακτινοβολία και τη μείωση των δόσεων.*
- 3.5) *Να γνωρίζει τις παθολογικές διεργασίες συμπεριλαμβανομένης της μόλυνσης, της φλεγμονής, των διαταραχών του ανοσοποιητικού συστήματος, των εκφυλιστικών παθήσεων, των μεταβολικών διαταραχών και των γενετικών ανωμαλιών.*
- 3.6) *Να είναι εξοικειωμένος με τα παθολογικά χαρακτηριστικά συνήθων ανωμαλιών των κυριότερων οργανικών συστημάτων και με τη σχέση τους με την Οδοντιατρική, να έχει δε γνώση των στοματικών εκδηλώσεων των συστηματικών ασθενειών.*
- 3.7) *Να γνωρίζει την αιτιολογία και τους παθολογικούς μηχανισμούς των στοματικών παθήσεων (στο άτομο και την κοινωνία) προκειμένου να διευκολυνθεί στην πρόληψη, στη διάγνωση και στην αντιμετώπισή τους.*

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός στην απόκτηση και χρήση των πληροφοριών κατά τρόπο κριτικό, επιστημονικό και αποτελεσματικό.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 3.8) *Να είναι ικανός να χρησιμοποιεί τη σύγχρονη τεχνολογία της πληροφορικής για την τεκμηρίωση, τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση, την επικοινωνία, τη διαχείριση των πληροφοριών και τις εφαρμογές που σχετίζονται με την παροχή υγείας.*
- 3.9) *Να είναι ικανός να προστατεύει τα απόρρητα στοιχεία των ασθενών.*
- 3.10) *Να είναι ικανός να αξιολογεί τακτικά τις γνώσεις του και να αναζητά πρόσθετες πληροφορίες ώστε να συμπληρώνει τις τυχόν ελλείψεις.*
- 3.11) *Να αναγνωρίζει τα όρια των κλινικών του δυνατοτήτων και αναλόγως να παραπέμπει τον ασθενή.*
- 3.12) *Να είναι ικανός να εκτιμά την αξιοπιστία των ισχυρισμών που σχετίζονται με τα οφέλη και τους κινδύνους που περικλείουν προϊόντα και τεχνικές.*
- 3.13) *Να είναι ικανός να αξιολογεί από τη βιβλιογραφία, αποτελέσματα κλινικής και βασικής επιστημονικής έρευνας και να αφομοιώνει αυτές τις πληροφορίες, ώστε να προσφέρει βελτιωμένες υπηρεσίες στοματικής υγείας στους ασθενείς.*
- 3.14) *Να είναι ικανός να εφαρμόζει, για την προσέγγιση και αντιμετώπιση προβλημάτων στοματικής υγείας, εμπειρίες, επιστημονικές γνώσεις και μεθόδους.*

ΤΟΜΕΑΣ IV. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ

ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΤΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ

ΟΔΟΝΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός για λήψη και καταγραφή ενός συνολικού ιατρικού και ενός οδοντιατρικού ιστορικού. Αυτό θα περιλαμβάνει τις βιολογικές, ιατρικές, ψυχολογικές και κοινωνικές πληροφορίες, που αφορούν στον ασθενή, προκειμένου να αξιολογήσει τη στοματική κατάσταση ασθενών όλων των ηλικιών. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι

ικανός να πραγματοποιήσει ενδεδειγμένη κλινική εξέταση, να ερμηνεύσει τα αποτελέσματα και να οργανώσει τις τυχόν περαιτέρω εξετάσεις.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 4.1) *Να είναι ικανός να προσδιορίζει την κύρια αιτία προσέλευσης του ασθενούς και να λαμβάνει το ιστορικό της παρούσας ασθένειάς του, ως μέρος ενός ολοκληρωμένου ιατρικού ιστορικού.*
- 4.2) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί τη διαιτολογική ανάλυση και αξιολόγηση του ασθενούς.*
- 4.3) *Να είναι ικανός να δημιουργεί ενημερωμένο και ακριβές αρχείο για κάθε ασθενή και να διατηρεί ακριβείς καταχωρήσεις των εκάστοτε θεραπειών.*
- 4.4) *Να είναι ικανός να αναγνωρίζει τυχόν μη φυσιολογικές συμπεριφορές των ασθενών (συμπεριλαμβανομένου του άγχους).*
- 4.5) *Να είναι ικανός να δίνει τις κατάλληλες γραπτές ιατρικές συστάσεις ή παραπομπές προκειμένου να διευκρινιστούν ερωτήματα σχετικά με την γενική υγεία του ασθενούς.*
- 4.6) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί την ενδεδειγμένη εξω και ενδο-στοματική εξέταση του ασθενούς, να αξιολογεί τα ζωτικά σημεία και να καταγράφει τα ευρήματα.*
- 4.7) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί και να καταγράφει τα ευρήματα από μία πλήρη οδοντική, περιοδοντική και στοματολογική εξέταση.*
- 4.8) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί ακτινογραφίες σχετικές με την οδοντιατρική πράξη, να αξιολογεί τα ευρήματα αλλά και να γνωρίζει άλλες μορφές ιατρικής απεικόνισης που σχετίζονται με την Οδοντιατρική.*
- 4.9) *Να είναι ικανός να διαχειρίζεται τις ιονίζουσες ακτινοβολίες.*
- 4.10) *Να είναι εξοικειωμένος με τις βασικές αρχές των οδοντιατρικών ακτινογραφικών τεχνικών.*
- 4.11) *Να γνωρίζει τις ενδεδειγμένες κλινικές, εργαστηριακές και διαγνωστικές τεχνικές και δοκιμασίες, να αντιλαμβάνεται τη διαγνωστική τους αξιοπιστία, καθώς και την εγκυρότητά τους. Τέλος δε, να αξιολογεί τα αποτελέσματά τους.*
- 4.12) *Να είναι ικανός να κατασκευάζει διαγνωστικά εκμαγεία, να προβαίνει στην ανάρτησή τους και να καταγράφει τη σύγκλιση.*
- 4.13) *Να είναι ικανός να αξιολογεί την αισθητήρια και τη μυϊκή λειτουργία του στόματος και των γνάθων.*
- 4.14) *Να είναι ικανός να αξιολογεί τη λειτουργία των σιαλογόνων αδένων.*
- 4.15) *Να είναι ικανός να αξιολογεί το στοματο-γναθο-προσωπικό πόνο.*
- 4.16) *Να είναι ικανός να αξιολογεί μορφολογικά το πρόσωπο και τις αποκλίσεις από το φυσιολογικό.*

- 4.17) *Να είναι ικανός να αναγνωρίζει τα σημάδια της κακοποίησης και της παραμέλησης των ασθενών και να γνωρίζει πώς να το αναφέρει στις αρμόδιες αρχές.*

ΤΟΜΕΑΣ V. ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΚΛΙΝΙΚΗ ΣΚΕΨΗ ΚΑΙ ΚΡΙΣΗ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός για λήψη αποφάσεων, για κλινική σκέψη και κρίση, προκειμένου να θέσει διαφορική διάγνωση (προσωρινή ή οριστική), ερμηνεύοντας και συσχετίζοντας ευρήματα από το ιστορικό, την κλινική και ακτινολογική εξέταση και άλλες διαγνωστικές δοκιμασίες, λαμβάνοντας υπόψιν του το κοινωνικό και πολιτιστικό υπόβαθρο του ασθενούς. Ένας οδοντίατρος πρέπει να είναι ικανός να διαμορφώνει διάγνωση και σχέδιο θεραπείας για ασθενείς οποιασδήποτε ηλικίας, ανάλογα με τις ανάγκες, αλλά πρέπει να αναγνωρίζει εκείνες τις περιπτώσεις που είναι πέρα από τις δυνατότητές του/της και να τις παραπέμπει σε ειδικό.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 5.1) *Να είναι ικανός να λαμβάνει τη συγκατάθεση του ασθενούς μετά από ενημέρωση, π.χ. για χειρουργικές επεμβάσεις.*
- 5.2) *Να είναι ικανός να αναγνωρίζει τα γενικά νοσήματα και τη θεραπεία τους, ιδιαίτερα δε αυτά τα οποία εμπλέκονται με την οδοντιατρική θεραπεία.*
- 5.3) *Να είναι ικανός να διαγνώσει και να προσδιορίσει τη θέση, την έκταση και το βαθμό δραστηριότητας της οδοντικής τερηδόνας, καθώς και της αποτριβής των δοντιών.*
- 5.4) *Να είναι ικανός να διαγνώσει αποκλίσεις από το φυσιολογικό, οδοντικών και περιοδοντικών ιστών, ιδιαίτερος δε αυτών οι οποίοι εμπλέκονται με την περιοδοντική υγεία.*
- 5.5) *Να είναι ικανός να διακρίνει τη διαφορά μεταξύ υγιούς και νοσούντος πολφού και να αναγνωρίζει τις καταστάσεις που απαιτούν αντιμετώπιση.*
- 5.6) *Να είναι ικανός να διαγνώσει τις μη φυσιολογικές καταστάσεις του βλεννογόνου του στόματος, με ιδιαίτερη έμφαση στη διάγνωση των νεοπλασιών.*
- 5.7) *Να είναι ικανός να αναγνωρίζει τα γναθοπροσωπικά προβλήματα, τα κλινικά χαρακτηριστικά του οξέος και χρόνιου γναθοπροσωπικού πόνου, σωματικής, νευρογενούς ή ψυχογενούς προέλευσης, και να αναγνωρίζει και να διαγιγνώσκει καταστάσεις που απαιτούν αντιμετώπιση από τον ίδιο ή άλλον φορέα παροχής υγείας.*

- 5.8) Να είναι ικανός να αναγνωρίζει συμπεριφορές του ασθενούς που επιτείνουν στοματοπροσωπικά προβλήματα και να αναγνωρίζει τις καταστάσεις που απαιτούν διάγνωση, πρόληψη και αντιμετώπιση.
- 5.9) Να είναι ικανός να καθορίζει τις αισθητικές απαιτήσεις ενός ασθενούς και να προσδιορίζει το βαθμό στον οποίο μπορούν αυτές να ικανοποιηθούν.
- 5.10) Να είναι ικανός να πραγματοποιεί αξιολόγηση της ορθοδοντικής κατάστασης του ασθενούς.
- 5.11) Να είναι εξοικειωμένος με τη διάγνωση διαταραχών της κροταφογναθικής διάρθρωσης.
- 5.12) Να είναι ικανός στη διάγνωση των ιατρικών εκτάκτων περιστατικών.
- 5.13) Να γνωρίζει το ρόλο της καταστολής (sedation) στην αντιμετώπιση ασθενών παιδικής ηλικίας, αλλά και ενήλικων, καθώς και το πότε, πώς και πού να παραπέμψει έναν ασθενή για καταστολή ή γενική αναισθησία και για άλλες παραπομπές, βασισμένες στην κλινική αξιολόγηση.
- 5.14) Να είναι ικανός να αντιμετωπίζει ασθενείς προερχόμενους από διαφορετικά κοινωνικά στρώματα και εθνικότητες.

ΤΟΜΕΑΣ VI. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ

ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός στην εκπαίδευση των ασθενών και στη διαχείριση ολοκληρωμένης πρωτοβάθμιας περίθαλψης των ασθενών όλων των ηλικιών, η οποία να στηρίζεται στις σύγχρονες έννοιες της πρόληψης και θεραπείας των στοματικών παθήσεων, και να υποστηρίζει τη διατήρηση της γενικής αλλά και της στοματικής υγείας.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 6.1) Να γνωρίζει τις έννοιες της ελάχιστης παρέμβασης και της συνολικής προσέγγισης για στοματική υγεία.
- 6.2) Να εφαρμόζει θεραπευτικές ενέργειες βασισμένες στην τεκμηρίωση.
- 6.3) Να είναι ικανός στο να διδάσκει σωστή στοματική υγιεινή, να προσφέρει θεραπεία με τοπική φθορίωση και κάλυψη σπών και σχισμών των δοντιών..

- 6.4) *Να είναι ικανός να εκπαιδεύει τους ασθενείς σχετικά με την αιτιολογία και την πρόληψη των ασθενειών του στόματος και να τους ενθαρρύνει στην ανάληψη της ευθύνης για τη στοματική τους υγεία.*
- 6.5) *Να είναι ικανός να συνταγογραφεί τα κατάλληλα φάρμακα και να παρακολουθεί τα αποτελέσματά τους, συμπεριλαμβανομένου του χημικού ελέγχου της οδοντικής μικροβιακής πλάκας.*
- 6.6) *Να είναι ικανός να παρέχει διατροφολογικές υποδείξεις και διατροφολογική εκπαίδευση σχετική με τη στοματική υγεία.*
- 6.7) *Να είναι ικανός να σχεδιάζει στρατηγικές που αφορούν στην πρόβλεψη, πρόληψη και αποκατάσταση προβλημάτων που σχετίζονται με τις συνήθειες στοματικής υγιεινής των ασθενών και να προτείνει στους ασθενείς στρατηγικές για τον έλεγχο τυχόν επιβλαβών στοματικών έξεων.*
- 6.8) *Να είναι ικανός να αξιολογεί όλα τα αποτελέσματα των βασικών θεραπευτικών ενεργειών και να παρέχει ή να συνιστά επιπρόσθετες ενέργειες καθώς και διατήρηση του θεραπευτικού αποτελέσματος.*
- 6.9) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί προληπτικές και επανορθωτικές πράξεις για τη διατήρηση της ακεραιότητας των δοντιών, την πρόληψη παθολογικών καταστάσεων των σκληρών οδοντικών ιστών και την βελτίωση της υγείας των μαλακών ιστών.*

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΣΤΟΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός να διαγιγνώσκει και να αντιμετωπίζει τις πλέον συνήθεις παθήσεις και ανωμαλίες του στοματικού βλεννογόνου σε ασθενείς όλων των ηλικιών.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 6.10) *Να είναι ικανός να παρέχει συμβουλές στους ασθενείς σχετικά με τη φύση και τη σοβαρότητα ασθενειών και ανωμαλιών του στοματικού βλεννογόνου, που δεν αποτελούν απειλή για τη ζωή τους, παρέχοντάς τους ρεαλιστικές επιλογές και προσδοκίες αντιμετώπισης.*
- 6.11) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί περιορισμένες διαγνωστικές πράξεις επί μαλακών ιστών.*
- 6.12) *Να είναι ικανός να συμμετέχει στη διάγνωση και την ενδεδειγμένη παραπομπή ασθενών, με παθήσεις του στοματικού βλεννογόνου οι οποίες είναι απειλητικές για τη ζωή τους.*
- 6.13) *Να είναι ικανός να αντιμετωπίζει οξείες στοματικές λοιμώξεις, συμπεριλαμβανομένης της παραπομπής του ασθενούς και της συνταγογράφησης των καταλλήλων φαρμάκων.*

6.14) Να είναι εξοικειωμένος με τη θεραπεία (φαρμακευτική και χειρουργική) συνήθων στοματικών παθήσεων.

6.15) Να γνωρίζει την επίδραση του καπνού στο στοματικό βλεννογόνο και να γνωρίζει τρόπους με τους οποίους θα βοηθά τους ασθενείς που επιθυμούν να σταματήσουν τη χρήση του.

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΑ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός στην αντιμετώπιση της περιοδοντικής νόσου σε ασθενείς όλων των ηλικιών.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

6.16) Να είναι ικανός να αξιολογεί το περιοδόντιο, να θέτει διάγνωση και πρόγνωση και να καταρτίζει το σχέδιο θεραπείας.

6.17) Να είναι ικανός να ενημερώνει και να εκπαιδεύει τους ασθενείς σχετικά με την αιτιολογία της περιοδοντικής νόσου και να τους ενθαρρύνει στο να αναλαμβάνουν την ευθύνη για τη στοματική τους υγεία.

6.18) Να είναι ικανός να εκπαιδεύει τους ασθενείς στην εφαρμογή κατάλληλων μεθόδων στοματικής υγιεινής συμβατών με την υγεία των περιοδοντικών ιστών.

6.19) Να είναι ικανός να πραγματοποιεί υπερουλική και υποουλική απόξεση καθώς και ριζική απόξεση, χρησιμοποιώντας τόσο μηχανικά μέσα, όσο και εργαλεία, ακόμα δε να αφαιρεί τις χρωστικές και τη μικροβιακή πλάκα.

6.20) Να γνωρίζει τους δευτερογενείς αιτιολογικούς παράγοντες της περιοδοντικής νόσου.

6.21) Να είναι ικανός να διαγιγνώσκει, να εξηγεί και να συζητά με τον ασθενή την ανάγκη για προκεχωρημένες περιοδοντικές χειρουργικές επεμβάσεις και να γνωρίζει την κατάλληλη διαδικασία παραπομπής σε ειδικό.

6.22) Να είναι ικανός να αξιολογεί τα αποτελέσματα της περιοδοντικής θεραπείας, να σχεδιάζει και να παρακολουθεί πρόγραμμα διατήρησης του θεραπευτικού αποτελέσματος το οποίο να περιλαμβάνει και συζήτηση των παραγόντων κινδύνου και υποτροπής.

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΕΡΗΔΟΝΑΣ ΚΑΙ

ΕΝΔΟΔΟΝΤΙΚΗΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός να αντιμετωπίζεται την τερηδόνα, τις πολφικές και τις περιακρορριζικές παθήσεις, σε ασθενείς όλων των ηλικιών.

Ειδικότερα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 6.23) *Να είναι ικανός να αξιολογεί τους παράγοντες κινδύνου για την εμφάνιση τερηδόνας στον ασθενή και να εφαρμόζει στρατηγικές για την πρόληψή της.*
- 6.24) *Να είναι ικανός να αφαιρεί ή να αντιμετωπίζει με τον οποιοδήποτε διαθέσιμο τρόπο τους τερηδονισμένους οδοντικούς ιστούς του δοντιού, χρησιμοποιώντας τεχνικές που διατηρούν τη ζωτικότητα του πολφού, αποκαθιστούν την ανατομικότητα του δοντιού, καθώς και τη λειτουργικότητα και την αισθητική του, χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα υλικά, προλαμβάνοντας βλάβες των σκληρών οδοντικών ιστών και εξασφαλίζοντας την υγεία των μαλακών ιστών.*
- 6.25) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί θεραπευτικές πράξεις σχεδιασμένες να διατηρούν τον αμυντικό μηχανισμό του πολφού.*
- 6.26) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί ενδοδοντικές θεραπείες σε απλές περιπτώσεις μονόρριζων και πολύρριζων δοντιών.*
- 6.27) *Να είναι ικανός να αναγνωρίζει τις ενδείξεις της χειρουργικής και μη-χειρουργικής ενδοδοντικής θεραπείας, πολύπλοκης ή όχι, και να πράττει αναλόγως.*

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός να θεραπεύει και να επιλαμβάνεται περιπτώσεων όπου απαιτούνται απλές επανορθωτικές χειρουργικές επεμβάσεις στους σκληρούς οδοντικούς και μαλακούς ιστούς, σε ασθενείς όλων των ηλικιών, συμπεριλαμβανομένων, της εξαγωγής δοντιών, της αφαίρεσης ριζών και απλών χειρουργικών επεμβάσεων στους μαλακούς ιστούς. Επιπρόσθετα, να εφαρμόζει την κατάλληλη φαρμακευτική αγωγή για την υποστήριξη της θεραπείας.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 6.28) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί απλές εξαγωγές δοντιών που έχουν ανατείλει.*
- 6.29) *Να γνωρίζει τους τρόπους αντιμετώπισης του τραύματος των νεογιλών και μονίμων δοντιών και να είναι εξοικειωμένος με τις χειρουργικές και μη χειρουργικές μεθόδους αντιμετώπισης των γναθοπροσωπικών τραυμάτων.*
- 6.30) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί απλή χειρουργική εξαγωγή εγκλείστου δοντιού και αφαίρεση ρίζας.*
- 6.31) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί απλές προ-προσθετικές χειρουργικές επεμβάσεις.*
- 6.32) *Να είναι ικανός να αντιμετωπίζει κοινές χειρουργικές και μετεγχειρητικές επιπλοκές.*

6.33) *Να είναι ικανός να περιγράφει τις ενδείξεις, τις αντενδείξεις, τις αρχές και τις τεχνικές χειρουργικής τοποθέτησης των οστεο-ενσωματούμενων εμφυτευμάτων.*

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΓΧΟΥΣ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός να χρησιμοποιεί κατάλληλες μεθόδους για να αντιμετωπίζει το στοματοπροσωπικό πόνο, την ενόχληση και το ψυχολογικό άγχος των ασθενών.

Ειδικότερα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

6.34) *Να είναι ικανός να πραγματοποιεί τοπική αναισθησία (εμπότιση ή στελεχιαία) στη στοματική κοιλότητα για προσθετικές αποκαταστάσεις και χειρουργικές επεμβάσεις ή οποιαδήποτε άλλη θεραπεία, ανάλογα με την περίπτωση, καθώς και για την αντιμετώπιση στοματοπροσωπικού πόνου και να είναι ικανός να αντιμετωπίζει πιθανές επιπλοκές της τοπικής αναισθησίας.*

6.35) *Να είναι ικανός να διαγιγνώσκει τον στοματοπροσωπικό πόνο και να τον αντιμετωπίζει κατάλληλα ή να παραπέμπει τον ασθενή σε ειδικό.*

6.36) *Να έχει γνώσεις τεχνικών καταστολής του ασθενούς για οδοντιατρικές επεμβάσεις, με εισπνοή και ενδοφλέβια χορήγηση.*

6.37) *Να είναι ικανός να επιλέγει και να συνταγογραφεί φάρμακα για την αντιμετώπιση του προ-εγχειρητικού, εγχειρητικού και μετα-εγχειρητικού πόνου και της ανησυχίας.*

6.38) *Να είναι ικανός να αναγνωρίζει τις πηγές και τα αίτια του οδοντιατρικού φόβου και της ανησυχίας και να αντιμετωπίζει αυτές τις καταστάσεις με τεχνικές συμπεριφοράς.*

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΕΠΑΝΟΡΘΩΤΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός να αποκαθιστά προβληματικά ή/και ελλείποντα δόντια σε αποδεκτή μορφή, λειτουργικότητα και αισθητική, σε ασθενείς όλων των ηλικιών.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

6.39) *Να είναι ικανός να σχεδιάζει έμμεσες αποκαταστάσεις, πρόσθιες και οπίσθιες στεφάνες, στεφάνες με άξονα, απλές γέφυρες, ολικές και μερικές οδοντοστοιχίες, μασητικούς νάρθηκες και να αναλαμβάνει ορισμένες από αυτές τις εργασίες, όπως ορίζεται από τη χώρα στην οποία ασκεί το επάγγελμά του.*

- 6.40) *Να έχει γνώσεις και εμπειρία του σχεδιασμού και της εργαστηριακής διαδικασίας κατασκευής στεφανών, γεφυρών, μερικών και ολικών οδοντοστοιχιών και να είναι σε θέση να πραγματοποιήσει τις κατάλληλες κλινικές διορθώσεις / ρυθμίσεις σε αυτές τις αποκαταστάσεις.*
- 6.41) *Να είναι ικανός να περιγράφει στους ασθενείς τις αρχές και τεχνικές αισθητικών θεραπειών, εξηγώντας τις διαφορές μεταξύ προσδόκιμων και επιτεύξιμων αποτελεσμάτων.*
- 6.42) *Να είναι ικανός να περιγράφει στους ασθενείς τις αρχές και τις τεχνικές που σχετίζονται με τα οστεο-ενσωματούμενα εμφυτεύματα ως στηρίγματα αποκαταστάσεων.*
- 6.43) *Να είναι εξοικειωμένος με τις δυνατότητες και τους περιορισμούς (κίνδυνοι και περιορισμοί) των οδοντιατρικών τεχνολογικών μεθόδων και του χειρισμού των οδοντιατρικών υλικών στην αποκατάσταση της οδοντοφυΐας.*

ΚΥΡΙΑ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ: ΟΡΘΟΔΟΝΤΙΚΗ

Ο απόφοιτος Οδοντιατρικής Σχολής πρέπει να είναι ικανός στην προσέγγιση και αντιμετώπιση απλών προβλημάτων τα οποία αφορούν σε προβλήματα διάπλασης και αύξησης αλλά και λειτουργικών ανωμαλιών στη νεογιλή, μικτή και μόνιμη οδοντοφυΐα.

Συγκεκριμένα, πρέπει:

Υποστηρικτικές Ικανότητες

- 6.44) *Να είναι εξοικειωμένος με τις αρχές θεραπείας των οδοντοπροσωπικών ανωμαλιών, συμπεριλαμβανομένων των συνήθων ορθοδοντικών / γναθοπροσωπικών πράξεων.*
- 6.45) *Να είναι ικανός στη διαπίστωση της ανάγκης για ορθοδοντική θεραπεία και να έχει εξοικειωθεί με τις σύγχρονες θεραπευτικές τεχνικές.*
- 6.46) *Να είναι ικανός να σχεδιάζει, τοποθετεί και ρυθμίζει μηχανήματα διατήρησης χώρου και να σχεδιάζει, τοποθετεί και να ρυθμίζει ενεργά κινητά μηχανήματα για τη μετακίνηση ενός δοντιού ή τη διόρθωση σταυροειδούς σύγκλεισης.*
- 6.47) *Να είναι ικανός να αντιμετωπίζει κατάλληλα όλες τις μορφές ορθοδοντικών εκτάκτων περιστατικών, συμπεριλαμβανομένης της παραπομπής σε ειδικό, όταν απαιτείται.*
- 6.48) *Να είναι ικανός να αναγνωρίζει επιβαρυντικές στοματικές έξεις που μπορεί να επιδεινώσουν συγκλεισιακές ανωμαλίες και αποτρέπει τις επιπτώσεις τους μέσω της εκπαίδευσης και κατάρτισης των ασθενών και με χρήση μηχανημάτων, όπου απαιτείται.*

- 7.3) *Να κατανοεί τις σύνθετες αλληλεπιδράσεις μεταξύ της στοματικής υγείας, της διατροφής, της γενικής υγείας, των φαρμάκων και των ασθενειών, που μπορούν να επιδρούν στη φροντίδα της στοματικής υγείας και στις ασθένειες του στόματος.*
- 7.4) *Να γνωρίζει τη συχνότητα των συνήθων οδοντιατρικών προβλημάτων στη χώρα όπου εκπαιδεύτηκε και ασκεί την Οδοντιατρική.*
- 7.5) *Να γνωρίζει τη σπουδαιότητα των μέτρων πρόληψης σε κοινωνικό επίπεδο.*
- 7.6) *Να γνωρίζει τους κοινωνικούς, πολιτισμικούς και περιβαλλοντολογικούς παράγοντες, οι οποίοι συμβάλουν στην υγεία ή εμπλέκονται στην ασθένεια.*

Επανεξέταση εγγράφου

Το παρόν έγγραφο, όπως εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση της ΑΔΕΕ στην Ετήσια Συγκέντρωση στο Cardiff τον Σεπτέμβριο 2004, πρέπει να επανεξεταστεί σε πέντε χρόνια, δηλαδή τον Σεπτέμβριο 2009.

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε το DentEd III Thematic Network Project για την οικονομική βοήθεια, μέσω της European Union Directorate for Education and Culture.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες στους Dr. Jacinta McLoughlin, Eimear Heavy και Joanna Holly για την ανεκτίμητη βοήθεια στις διοικητικές εργασίες, τη διόρθωση των εγγράφων και την αποστολή σε περισσότερες από 200 οδοντιατρικές σχολές σε όλη την Ευρώπη, καθώς και στον Καθ. Dr. Anders Nattestad για την διακίνηση των εγγράφων.

Βιβλιογραφικές παραπομπές

1. ACDTP. Advisory Committee on the Training of dental Practitioners. European Commission, Directorate General XV, Brussels (XV/E/8316/7/93-EN). Report and recommendation concerning clinical proficiencies required for the practice of dentistry in the European Union.
2. Plasschaert A.J.M., Boyd M., Andrieu S. Et al. Development of professional ecompetences. *Eur J Dent Educ* 2002, **6** (suppl.3): 33-44.
3. Boyd M., Gerrow J.D., Chambers D.W. et al. Competencies for dental licensure in Canada. *J Dent Educ* 1996, **60**: 842-846.
4. American Association of Dental Schools. Competencies for the new dentist. Proceedings of the 1997 AADS House of Delegates, appendix 2. *J Dent Educ* 1997, **71**: 556-558.
5. General Dental Council. The First Five Years. A Framework for Undergraduate Dental Education. 2nd Edition. GDC, London 2002.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. Συμφωνημένο πρότυπο που χαρακτηρίζει τον νέο ευρωπαϊό οδοντίατρο, όπως εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση της ADEE στο Cardiff, 2004.

Ο νέος απόφοιτος Ευρωπαϊός Οδοντίατρος θα πρέπει:

- Να έχει μία ευρεία ακαδημαϊκή και οδοντιατρική εκπαίδευση και να είναι σε θέση να λειτουργήσει σε όλους τους τομείς της Κλινικής Οδοντιατρικής
 - Να έχει εκπαιδευτεί επαρκώς στην οδοντιατρική επιστήμη
 - Να είναι σε θέση να συνεργαστεί με άλλους οδοντιάτρους, καθώς και επαγγελματίες υγειονομικής περίθαλψης του συστήματος υγείας και να έχει καλές επικοινωνιακές ικανότητες
 - Να είναι προετοιμασμένος για δια βίου εκπαίδευση και συνεχή επαγγελματική εξέλιξη
 - Να είναι σε θέση να ασκεί τεκμηριωμένη γενική Οδοντιατρική, βασισμένη στην προσέγγιση επίλυσης προβλημάτων, χρησιμοποιώντας βασικές θεωρητικές γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες
-

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Τομείς / Ενότητες και ορισμοί των κυρίων και δευτερευόντων ικανοτήτων οι οποίες αναφέρονται στο κείμενο

Τομείς / Ενότητες: αναφέρονται στις ευρείες κατηγορίες επαγγελματικών δραστηριοτήτων και ενδιαφερόντων κατά την άσκηση της γενικής οδοντιατρικής. Ο προσανατολισμός των ενότητων αυτών σχετίζεται με διαφόρους επιστημονικούς τομείς.

- I. Επαγγελματισμός
- II. Επικοινωνία και διαπροσωπικές ικανότητες
- III. Βάσεις γνώσεων, διαχείριση πληροφοριών και κριτική σκέψη
- IV. Συγκέντρωση κλινικών πληροφοριών
- V. Διάγνωση και κατάστροψη σχεδίου θεραπείας
- VI. Εγκατάσταση και διατήρηση της στοματικής υγείας
- VII. Προαγωγή υγείας

Κύριες ικανότητες: Μέσα σε κάθε Τομέα / Ενότητα διακρίνονται (ταυτοποιούνται) μία ή περισσότερες «Κύριες ικανότητες» οι οποίες σχετίζονται με το συγκεκριμένο πεδίο ή δραστηριότητα. Μία κύρια ικανότητα είναι η δυνατότητα να πραγματοποιείται ή να παρέχεται μία συγκεκριμένη αλλά σύνθετη υπηρεσία ή εργασία. Η πολυπλοκότητά της συνεπάγεται ότι περισσότερες και πλέον συγκεκριμένες ικανότητες απαιτούνται ώστε να υποστηρίζεται η απόδοση του Οδοντίατρου ως προς αυτή την κύρια ικανότητα.

Δευτερεύουσες (Υποστηρικτικές) ικανότητες: Οι περισσότερο συγκεκριμένες ικανότητες που πρέπει να διακρίνουν τον Οδοντίατρο, θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως υποκατηγορίες μίας «Κύριας ικανότητας» και καλούνται « Δευτερεύουσες (Υποστηρικτικές) Ικανότητες». Για την επίτευξη μίας Κύριας ικανότητας προϋποτίθεται η απόκτηση και δυνατότητα ανάπτυξης **όλων** των δευτερευόντων (υποστηρικτικών) ικανοτήτων οι οποίες σχετίζονται με τη συγκεκριμένη υπηρεσία ή εργασία.
